

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Mělník, Blahoslavova 2461

Blahoslavova 2461, 276 01 Mělník

Identifikátor školy: 600 047 393

Termín konání orientační inspekce: 18. - 20. listopad 2002

Čj.:	034 193/02-5143
Signatura:	oc3cw102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Mělník, Blahoslavova 2461, s úplně organizovanou výukou na 1. i 2. stupni, je samostatným subjektem zřízeným Městem Mělník ke dni 8. 6. 1993 a hospodařícím jako příspěvková organizace. Její součástí je školní družina se dvěma odděleními. Ředitel školy byl do funkce jmenován ředitelem ŠÚ Mělník k 1. červenci 2000. Odloučeným pracovištěm ZŠ je budova v Panešově ul., čp. 1033, s 5 kmenovými třídami 1. - 5. ročníku a jedním oddělením ŠD (druhé se nachází v Blahoslavově ul., čp. 2694). V hlavní budově školy sídlí mj. 8 kmenových tříd 6. - 9. ročníku. V tomto školním roce ZŠ navštěvuje 250 žáků z Mělníka a dvaceti dalších obcí okresu. Detašované pracoviště zde má i ZUŠ Mšeno se svým výtvarným oborem. Při ZŠ velmi dobře funguje SRPDŠ. Chod školy, vzhledem k její poloze, výrazným způsobem poznamenaly srpnové záplavy - suterénní prostory budovy v Panešově ulici s tělocvičnou a skladem učebnic byly zatopeny. Vzhledem k této tíživé situaci započalo pravidelné vyučování s týdenním zpožděním.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Českému jazyku vyučuje celkem devět učitelek - pět na prvním stupni, čtyři na druhém. Jen tři (všechny z prvního stupně) jsou odborně i pedagogicky způsobilé k výuce předmětu; čtyři jsou bez patřičné kvalifikace. Oběma cizím jazykům vyučuje pět učitelek. Dvě učitelky druhého stupně zcela vyhovují kvalifikačním kritériím o odborné a pedagogické způsobilosti, jedna je nespĺňuje, dvě jsou pedagogicky způsobilé. Výuku matematiky zajišťuje na 1. stupni pět třídních učitelek, z toho tři mají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na 2. stupni vyučují matematiku tři učitelky, z nichž jen jedna vyhovuje kvalifikačním předpokladům. Z celkového počtu 56 týdně vyučovaných hodin matematiky je učitelkami s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí odučeno pouze 22 hodin (39,3 %). Předměty přírodopis, přírodověda, vlastivěda a prvouka vyučuje sedm učitelek; pět z nich splňuje kvalifikační předpoklady, dvěma odborná a pedagogická způsobilost chybí.

Začínajícím a méně zkušeným učitelům je určen uvádějící učitel. Vedení začínajících a nekvalifikovaných učitelů je orientováno na pomoc v administrativní činnosti (např. vyplňování třídní dokumentace a zpracování časových tematických plánů učiva). Na 1. stupni je spolupráce mezi vyučujícími zaměřena na předávání metodických a didaktických zkušeností, realizují se vzájemné hospitace. Na 2. stupni jsou v oblasti metodického vedení nekvalifikovaných učitelů dílčí rezervy - např. ve společné předmětové komisi jazyků a dějepisu chybí učitel s aprobační pro český jazyk (obě kvalifikované učitelky, které ještě ve školním roce 2001/2002 ve škole působily, odešly) - zvláště když většina vyučujících se řadí mezi začínající. Systém uvádějících učitelů je v případě českého jazyka obtížně realizovatelný

a metodické vedení začínajících učitelek tak spočívá především na řediteli školy a jeho zástupkyni.

Institut dalšího vzdělávání využívá většina členů pedagogického sboru, chybí však větší systematičnost a zaměření při výběru z nabídky akcí, efektivita jejich přímého využití při práci s dětmi i rovnoměrnější rozvržení přiděleného příspěvku mezi jednotlivé pedagogy.

Hospitační činnost ředitele školy a zástupkyně ředitele byla ve školním roce 2001/2002 četnější na 1. stupni (11, resp. 3 hospitace), se zřetelným zaměřením na začínající učitele; na 2. stupni absolvoval ředitel 6 hospitací, zástupkyně 3 hospitace, s nerovnoměrným rozložením na období celého školního roku. V jeho průběhu nebylo v některých předmětech (český jazyk, fyzika, občanská, rodinná, výtvarná a tělesná výchova) a v některých třídách (VI. A, VII. B, IX. B) vůbec hospitováno.

Základem vnitřního komunikačního systému je denní kontakt ředitele i jeho zástupkyně se zaměstnanci školy před zahájením vyučování i po jeho ukončení, s preferencí otevřeného a přímého jednání při vymezení příslušných kompetencí dle *Schématu řízení ZŠ*. Pravidelné provozní, resp. pracovní porady a zejména jednání pedagogické rady jej zastřešují. Důležité informace - mj. *Pracovní plán* na příslušný měsíc s uvedením termínů jednotlivých činností i osobní zodpovědnosti - jsou v písemné podobě k dispozici na panelu ve sborovně. Vnější systém se opírá o standardní spolupráci s rodičovskou veřejností (třídní a informační schůzky, nabídka pravidelných konzultačních hodin vyučujících, organizování kulturních a dalších akcí apod.), zřizovatelem, pedagogicko-psychologickou poradnou, spádovou školou ZŠ Mlázice a dalšími partnery - např. Policií ČR, sociálním referátem Okresního úřadu Mělník či Chráněnou krajinnou oblastí Kokořínsko.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis jsou celkově průměrné.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

V hlavní budově školy probíhá výuka žáků 2. stupně, na odloučeném pracovišti školy (Mělník, Panešova 1033) jsou umístěny učebny 1. stupně. Výuka českého jazyka, matematiky i cizích jazyků na obou stupních a potažmo přírodopisu na 2., resp. prvouky, vlastivědy a přírodovědy na 1. stupni probíhá v kmenových učebnách, které prostorově většinou vyhovují současnému počtu žáků. Třídy jsou vybaveny novějším žákovským nábytkem, z hlediska podnětnosti pro výuku (mj. chybějící propagace cizích jazyků) a estetické úrovně jsou ve vybavení většiny z nich - zejména na 2. stupni - výrazné rezervy. Z odborných učeben jsou k dispozici sledovaným předmětům dvě odborné počítačové pracovny (v budově 1. a 2. stupně) vybavené však pouze šesti, resp. sedmi počítači s nainstalovanými výukovými programy. Citelně chybí jazyková učebna s audiovizuální a další didaktickou technikou - ta je ve škole k dispozici pouze v omezeném množství (v budově 1. stupně není k dispozici mj. zpětný projektor). Vybavení učebními pomůckami na matematiku je na průměrné úrovni, některé základní pomůcky chybí (např. dvacítková počítadla byla zničena při letošní srpnové povodni), nebo jsou v nedostatečném počtu. Obdobně je tomu u přírodopisu - neexistence odborné pracovny s navazujícím kabinetem sbírek, souborů nástěnných pomůcek, modelů i didaktické techniky ztěžuje přípravu pedagogů a snižuje kvalitu vyučování. Na 1. stupni jsou pro výuku matematiky používány učební texty tří vydavatelství, na 2. stupni se využívá ucelená řada učebnic. Vzhledem k zaplavení skladu učebnic stanovilo vedení školy jednoznačnou prioritou zajištění této základní pomůcky. Díky vyvinutému úsilí ředitele i jeho zástupkyně a solidaritě

ostatních škol se tíživou situací s učebnicemi podařilo uspokojivě vyřešit. I v průběhu inspekce ještě přicházely další - např. cizojazyčné slovníky.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v předmětech český jazyk, cizí jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis jsou celkově průměrné.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE ŠKOLE VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ ČESKÝ JAZYK A CIZÍ JAZYK, V PŘEDMĚTU MATEMATIKA A VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ PRVOUKA, PŘÍRODOVĚDA, VLASTIVĚDA, PŘÍRODOPIS

Realizace vzdělávacího programu

Výuka žáků probíhá dle vzdělávacího programu *Základní škola* čj. 16 847/96-2. Přidělené týdenní časové dotace sledovaným předmětům odpovídají schválenému učebnímu plánu školy a v souhrnu jednotlivých ročníků splňují povinné minimální penzum přidělených hodin. Porušení osnov bylo zjištěno v předmětu český jazyk v 5. ročníku - ve školním roce 2001/2002 i 2002/2003 bylo vyučováno téma *Přídavná jména odvozená od jmen zakončených na -s/-ský, -ští*, přestože úpravy a doplňky zmíněného vzdělávacího programu, schválené MŠMT ČR dne 25. 8. 1998 pod čj. 25 018/98-22, toto učivo přesouvají do 6. ročníku. Přitom „Zpracování a prostudování tematických plánů v souladu s učebními osnovami“ tvořilo obsah první schůzky předmětové komise jazyků a dějepisu dne 16. září 2002. V rozporu s učebními osnovami matematiky vzdělávacího programu *Základní škola* bylo ve školním roce 2001/2002 ve 3. ročníku probíráno učivo souměrnost geometrických útvarů, kruh a kružnice. Učivo předkládané žákům v předmětech prvouka, přírodověda, vlastivěda a přírodopis s učebními osnovami koresponduje.

Výuka je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, není však v souladu s jeho učebními osnovami.

Zápisy v třídních knihách neuvádějí vždy konkrétní probírané učivo, v některých případech jsou uváděny pouze názvy základních tematických celků. Zejména v anglickém a německém jazyku vzhledem k jejich přílišné stručnosti (tři zápisy od tří učitelek v jednom řádku třídní knihy) jen obtížně dokladují plnění osnov.

Vedená povinná dokumentace nezachycuje průkazně průběh vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém, anglickém a německém jazyce

Třináct hospitovaných hodin (osm v českém jazyku, tři v anglickém, dvě v německém) u šesti vyučujících podalo určitý obraz o úrovni výuky, ukázalo i rozdílnou kvalitu výchovně-vzdělávacího procesu. Chybějící odborná i pedagogická způsobilost (v pěti zhlédnutých hodinách) či odborná způsobilost (ve čtyřech hodinách) a vesměs minimální praxe učitelek (jedna zcela začínající, dvě učí druhým rokem) se částečně promítly do kvality výuky.

V přípravě a plánování učitelek na vyučování se vyskytly rezervy - snaha po maximálním předání informací vedla, až na výjimky, k poskytnutí malého prostoru pro vlastní práci žáků, k časové tísní na konci většiny hodin a vedoucí k určité improvizaci už v době přestávky.

V hodinách jazyků se pracovalo většinou s běžnými pomůckami, převážně učebnicemi a sešity. Pozitivem bylo časté využívání různých pracovních textů, zejména ve výuce cizích jazyků. Ani v jedné ze sledovaných hodin nebyl použit magnetofon, zpětný projektor či další informativní zdroje, např. cizojazyčné časopisy. Ve dvou hodinách českého jazyka se okrajově pracovalo

s Pravidly českého pravopisu, v jedné hodině anglického jazyka - též ve velmi omezené míře - se slovníky. Hodina anglického jazyka v 8. ročníku (krátké opakování tématu Londýn) přímo vyžadovala použití obrazového materiálu, plánu města apod., hodina českého jazyka v 7. ročníku (dvojtvary u sloves 3. osoby č. mn.) bez použití Pravidel českého pravopisu ztratila na účinnosti. Větší názornost ve vyučování tak chyběla. Počítače s výukovými programy nebyly použity ani v jednom případě.

Zřetelnou motivací, především úvodní, se vyznačovala většina hodin - cíl byl sdělen buď ústně, nebo byl zapsán na tabuli. Další motivace v průběhu vyučování byla rovněž zřejmá - zejména časté pochvaly. Časová tíseň v závěru neumožnila např. závěrečné zhodnocení práce, v hodinách anglického jazyka bylo ovšem časté průběžné hodnocení. Sebehodnocení vlastní práce žáky samotnými se neobjevilo v žádné hodině.

Zmíněné nedostatky v přípravě na výuku souvisejí s efektivním a účelným řízením vyučovací jednotky. Učitelky znají žáky se specifickými poruchami učení a chování; individuální práce s nimi byla nejzřetelnější v hodině českého jazyka v 6. ročníku - tři žáci nepsali diktát, pouze doplňovali do textu. Za zmínku stojí individuální práce s mentálně postiženým dítětem (diagnostikován Downův syndrom) - učitelka za tuto péči obdržela v loňském školním roce cenu Jana Palase. Pomoc dětem byla registrována i v průběhu vyučování. Prostoru pro samostatné učení se žákům dostalo především v některých hodinách cizích jazyků, v nichž se objevovala efektivní práce ve skupinách či dvojicích. Celkově však převládala frontální výuka s dominantní rolí učitelek. Slovní hodnocení převažovalo, klasifikace známkami se vyskytla jen jednou - v hodině německého jazyka v 6. ročníku byla ohodnocena práce ve skupinách. Namátková kontrola takřka 40 žákovských knížek však ukázala dostatek známek, specifické poruchy učení u dětí (41 evidovaný žák) jsou při hodnocení zohledňovány. Kromě klasifikace známkami bylo v některých písemnostech v českém jazyku použito i bodování.

Psychohygienické zásady byly většinou dodržovány - třídy byly osvětlené, větrané. Krátké relaxační chvílky chyběly zejména v koncových hodinách. Negativem je taktéž nedůsledná kontrola správného držení těla při psaní.

Interakce učitel-žák měla dobrou úroveň, atmosféra při vyučování byla přátelská, osobnost dítěte byla respektována. Komunikativní dovednosti žáků měly různorodou kvalitu, dobrou stylistickou úroveň překvapily některé slohové práce žáků 8. ročníku. V samotné komunikaci učitelek se často objevovaly drobné prohřešky oproti spisovné mluvě.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině jazyků jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Hospitováno bylo na 1. i 2. stupni školy celkem v 11 vyučovacích hodinách. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost a krátká pedagogická praxe se v hospitovaných hodinách na 1. stupni projevila pouze dílčím způsobem, na 2. stupni byl zaznamenán výrazný vliv chybějící odborné a pedagogické způsobilosti na kvalitu sledované výuky.

Ve většině hospitovaných hodin učitelky využily vstupní motivaci. K průběžné motivaci žáků na 1. stupni a ve dvou třídách na 2. stupni přispívala pestrá náplň hospitovaných hodin, časté střídání činností a pozitivní hodnocení žáků, využívání zábavných forem práce (soutěže, doplňovačky). Ve třídách VI. A a IX. B byly vhodně využívány historické zajímavosti vztahující se k probíranému učivu. V ostatních třídách 2. stupně efektivní stimulování žáků chybělo. Přibližně polovina hospitovaných hodin postrádala závěrečné hodnocení práce, sebehodnocení nebylo využito vůbec. Frekvence průběžné klasifikace v žákovských knížkách a notýscích většinou zabezpečuje rodičům dostatečnou informovanost o průběhu vzdělávání, nedostatky jsou v této oblasti ve třídách III., V. a IX. B (kumulovaný zápis známek, jejich nízký počet u některých žáků).

Učivo zařazené v časových tematických plánech odpovídá učebním osnovám, pouze v časovém tematickém plánu 3. ročníku je zařazeno učivo 4. ročníku (souměrnost geometrických útvarů, kruh a kružnice). Bezprostřední příprava na hospitované hodiny byla většinou pečlivá a svědomitá, u vyučujících bez odborné a pedagogické způsobilosti na 2. stupni se v přípravě hodin vyskytly dílčí rezervy po stránce promýšlení vhodných didaktických postupů a využívání dostupných učebních pomůcek.

Ve všech hospitovaných hodinách učitelky uplatnily frontální způsob výuky. Pouze v jedné hodině byla vhodně využita skupinová práce. Zpestřením dvou vyučovacích jednotek na 2. stupni se staly zařazené problémové úlohy a dobře bylo pracováno i s chybou. Většina hospitovaných hodin na 2. stupni však měla jednotvárný průběh (žáci se postupně střídali v řešení příkladů u tabule, ostatní pracovali v lavicích do sešitů), zcela chyběla diferenciaci, vyučovací čas nebyl efektivně využit. Zhruba ve třetině navštívených hodin byly zaznamenány věcné chyby a odborné nepřesnosti. Poznámky v sešitech některých žáků 7. ročníku jsou nepřehledné a nesystematické. Přibližně polovinu sledovaných hodin provázely nedostatky v jejich časové organizaci (nedostatek času na efektivní závěrečné shrnutí).

Z hlediska psychohygieny výuky jsou výhodou nižší počty žáků ve většině tříd. V osmi případech je výuka matematiky zařazena v rozvrhu hodin na čtvrtou nebo pátou vyučovací hodinu v jednom sledu, což se nepříznivě projevilo narůstající únavou žáků a jejich malou koncentrací. Výrazným nedostatkem byla špatná čitelnost zápisů na tabuli ve většině hospitovaných hodin na 2. stupni, způsobená zápisem na mokrou a špatně smazanou tabuli. Ve třídě VIII. B bylo zaznamenáno nevhodné posazení praváka a leváka. Tepelné podmínky byly ve všech učebnách dobré.

Využívání dostupných učebních pomůcek a snaha o názornost výuky byla patrná v hodinách na 1. stupni a na 2. stupni v VI. A a IX. B, v ostatních třídách pomůcky zcela absentovaly. Didaktická a počítačová technika nebyla použita v žádné z hospitovaných hodin.

Učitelky měly u žáků přirozenou autoritu, pozitivně působil jejich klidný přístup k žákům. Bezproblémové vzájemné komunikaci mezi vyučujícími a žáky většinou chybělo aktivnější rozvíjení slovního projevu žáků. Dílčí kázeňské prohřešky žáků byly zaznamenány na 2. stupni v jednotvárných hodinách s nedostatečnou průběžnou motivací žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech prvouka, přírodověda, vlastivěda a přírodopis

Hospitace proběhly na obou stupních školy celkem v 10 hodinách. Absence odborné a pedagogické způsobilosti u dvou učitelek 1. stupně se ve výuce projevila pouze částečně.

Časové tematické plány jsou učitelkami ve všech předmětech zpracovány v souladu s učebními osnovami. Vzhledem k problémům se zahájením školního roku a následnému skluzu ve výuce musely být některé plány (např. přírodopis 7. ročníku) korigovány. Rezervy existují v bezprostřední přípravě na hodinu, zejména v zajištění dostatečného sortimentu učebních pomůcek i didaktické techniky a jejich účelného využití, obecně pak v důkladnosti promýšlení jednotlivých kroků. Ve dvou případech nebyla -bez zřejmého důvodu - dodržena návaznost předkládaného učiva. Až na dvě výjimky končily hodiny se zvoněním.

Materiální podporu výuky na 1. stupni představovaly běžné pomůcky (nástěnné obrazy, sady kartiček, kapesní atlasy, nakopírované materiály, mapy, encyklopedické publikace, zkameněliny, schránky mořských mlžů, ukázky kořenové zeleniny, listy dřevin aj.). Jejich kvantitativní zastoupení v jednotlivých hodinách se však výrazně odlišovalo. Na 2. stupni měli

žáci VI. A možnost pracovat, avšak pouze omezeně, s trvalými preparáty na dvojici mikroskopů, v dalších vyučovacích jednotkách zařadila vyučující jenom jeden nástěnný obraz a model. Ne vždy bylo efektivně pracováno s učebnicí. Ani v jedné z navštívených hodin nevyužily učitelky audiovizuální techniku či výukové programy na PC.

Žáci jsou vyučujícími respektováni jako rovnocenní partneři. Především na 1. stupni bylo neztídka zaznamenáno potřebné poskytnutí individuální péče těm žákům, kteří takovýto přístup vyžadují. Psychohygienu výuky dodržovaly učitelky na 1. stupni zařazováním relaxačních prvků (dramatizace pohádky, písně, dechové a tělocvičné chvilky), ne tak již ale pravidelným větráním tříd; na obou stupních pak přiměřeností objemu učiva i pracovního tempa. Výuka přírodopisu ve třídách VI. A a IX. A je v rozvrhu nevhodně zařazena do dvou po sobě následujících dnů.

Hlavní a mnohdy jedinou vyučovací metodou všech zhlédnutých hodin byl řízený rozhovor se společným vyvozováním nových poznatků. Pouze ve čtyřech hodinách obohatily učitelky frontální výuku zařazením aktivizujících forem práce (činnost ve dvojicích nebo skupinách, získávání informací vlastním pozorováním, zjišťováním, srovnáváním či vyvozováním). Kvalitu zhlédnutých hodin prvouky ve II. a III. třídě poznamenal jejich stereotypní průběh bez potřebné pestrosti a variability. Limitujícím faktorem činnostního vyučování žáků v hodinách přírodopisu byla vysoká míra dominance učitelky. Ti byli často vedeni k pasivnímu přijímání „hotových“ informací (včetně zápisu na tabuli). Využití mezipředmětových vazeb se vyskytlo celkem třikrát.

Za nástroj vstupní motivace žáků vyučující nejčastěji volily sdělení náplně práce s následným zopakováním předchozího učiva či ověřováním vědomostí (ústně nebo písemnou formou) a klasifikací. Nechyběla např. ani vhodně zvolená píseň k probíranému tématu. V průběhu výuky žáky motivovaly pochvalou nebo využitím jejich zkušeností. Jen ojediněle byly využity i další stimulační prvky - maňásek, skupinová soutěž, problémové otázky či regionální podmínky. Zájem žáků snižovala nižší až nízká názornost a pestrost přibližně poloviny sledovaných hodin. Pouze třikrát - vesměs na 1. stupni - zhodnotily učitelky práci žáků. Sebehodnocení zaznamenáno nebylo.

Rozvoj komunikativních dovedností žáků na 1. stupni podporovaly učitelky trpělivým poskytováním dostatečného prostoru k vyjadřování (souvislé sdělování zkušeností i vlastních názorů). Jejich pokyny byly stručné, občas však postrádaly úplnost a jednoznačnost a vedly k prodávám. Na 2. stupni se vyučující spokojila s heslovitými či jednoslovnými odpověďmi žáků. Celkový projev učitelek (včetně nonverbální komunikace, práce s hlasem ap.) měl, i přes některé úlety do hovorové češtiny, velmi dobrou úroveň. Ve vztahu žák - učitel byly ve dvou případech zaznamenány prvky netolerance.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaném bloku předmětů vykazují negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Výsledky vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů český jazyk a cizí jazyk, v předmětu matematika a ve skupině předmětů prvouka, přírodověda, vlastivěda, přírodopis zjišťované školou

Ve škole zatím nebyl vytvořen ucelený systém vnější a vnitřní evaluace. Pro zjištění výsledků vzdělávání škola nepoužívala komerční evaluační nástroje, v tomto školním roce plánuje vedení školy využívání komerčních testů v českém jazyce a matematice v 9. a 5. ročníku. Objednané testy, vydané v roce 1999, jsou již k dispozici. Vlastní písemné práce z českého jazyka a matematiky (na jejich přípravě se podílejí metodické orgány) jsou zadávány žákům 6. až 9. ročníku čtvrtletně, v přírodopisu písemné testy vždy jako shrnutí příslušného tematického celku.

Výsledky čtvrtletních písemných prací z matematiky a českého jazyka učitelé statisticky zpracovávají z hlediska úspěšnosti zvládnutí jednotlivých zadávaných úkolů a celkové úspěšnosti třídy. Z předložených přehledů výsledků čtvrtletních písemných prací vyplývá, že žáci školy dosahují v matematice i českém jazyce průměrných výsledků. V některých případech je úspěšnost žáků nižší. Písemné práce, které byly psány nebo opravovány v průběhu hospitovaných hodin, však byly málo náročné; v paralelních třídách byly navíc využívány pro klasifikaci rozdílné hodnotící stupnice.

Škola neprovádí celkový rozbor výsledků vzdělávání zjištěných vlastními písemnými pracemi, je pouze porovnávána úspěšnost v paralelních třídách. Objektivnější srovnání s jinými školami chybí. Na základě výsledků vzdělávání zjištěných vlastními evaluačními nástroji nejsou školou přijímána žádná opatření. V cizích jazycích vlastní evaluace neprobíhá.

Prospěch žáků (vyznamenání, prospěli, neprospěli) je statisticky sledován.

Žáci školy se zúčastňují okresních kol předmětových soutěží a olympiád. Z matematiky to byly ve školních letech 2000/2001 a 2001/2002 Pythagoriáda a Matematický klokan. Výraznějších úspěchů v okresních kolech matematických soutěží žáci školy nedosáhli. Ve školním roce 2001/2002 se v okresním kole olympiády v českém jazyku umístily dvě žákyně školy na 3. místě.

Výchovné problémy jsou řešeny především na třídních schůzkách. V loňském školním roce obdrželo 14 žáků sníženou známku z chování, tj. 5 % všech dětí ve škole. Chování velké části dětí je však dobré. Významnou roli v oblasti prevence proti nežádoucím jevům sehrává nabídka zájmové činnosti v odpoledních hodinách, zmíněná v části zprávy Další zjištění.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech a skupinách předmětů jsou celkově hodnoceny jako průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Minimální preventivní program

Za program již pátý rok zodpovídá metodik protidrogové prevence, tj. učitelka druhého stupně, jež je současně koordinátorkou mezi všemi zainteresovanými subjekty - učiteli, rodiči, policií atd. Program, nazvaný Škola bez drog, je velmi dobře a konkrétně zpracován. Jeho důležitou částí je prevence, tj. smysluplné naplňování volného času dětí - proto škola nabízí v tomto školním roce celkem 18 zájmových útvarů, které probíhají pod vedením učitelů v pondělí až pátek. Drogy zatím nebyly ve škole zjištěny.

V loňském školním roce bylo ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou Mělník provedeno šetření vztahů mezi dětmi šestého ročníku, zaměřené na odkrývání a potlačování šikany a dalších negativních jevů (osamělost, komunikace s okolím aj.). Drobné náznaky šikany byly odhaleny. Do projektu budou postupně zapojeni všichni žáci 2. stupně.

Zdravotně postižení žáci

Ke dni inspekce byli ve škole evidováni 43 zdravotně postižení integrovaní žáci - 41 s vývojovými poruchami učení, jedna žákyně s vadou sluchu a jedno dítě s Downovým syndromem. Žáci třetího až pátého ročníku (celkem devět) absolvují ambulantní dyslektický nácvik pod vedením dvou kvalifikovaných učitelek. Evidence těchto žáků je vzorně vedena. Ambulantní dyslektický nácvik (v části hodiny proběhla hospitace) byl prováděn odborně, kvalitně a s velkým zaujetím ze strany učitelky. Funkci výchovné poradkyně vykonává prvním rokem učitelka, jež poradenství v loňském školním roce vystudovala. Velmi dobrou úroveň má

jedna jeho složka - péče o děti se specifickými poruchami učení a chování. Nejen po stránce formální, ale i pedagogické - péče o tyto žáky v hodinách jazyků, zejména v českém, byla evidentní.

Soulad rozhodnutí o zařazení do sítě škol se zřizovací listinou

Porovnáním *Zřizovací listiny Základní školy Mělník-Pšovka, Blahoslavova 2461* (schválení Zastupitelstvem města Mělník dne 8. 6. 1993 a *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol* čj. 139/2000 ze dne 1. září 2000 inspekce zjistila, že jsou v souladu. U prvně citovaného dokumentu je však - v rozporu s ustanovením § 2 odst. 3 vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole, ve znění pozdějších předpisů - chybně uveden název školy: Základní škola Mělník-Pšovka, Blahoslavova 2461. Jeho správné znění by mělo být: Základní škola Mělník, Blahoslavova 2461.

Ostatní povinná dokumentace

Třídní výkazy i katalogové listy (třídní knihy zmíněny v kapitole Realizace vzdělávacího programu) jsou třídními učiteli řádně vedeny a průběžně doplňovány. K formálním nedostatkům patří provádění oprav nestandardním postupem (opravný lak).

Řád školy obsahuje vyhláškou požadované náležitosti. Prokazatelným způsobem byl projednán na pedagogické radě, podobně jako všechny důležité pedagogické i organizační záležitosti v činnosti školy. Dokládají to *zápisy z pedagogických rad*. Chybí v nich však např. záznam o projednání žádosti rodičů žáka o pokračování ve školní docházce 10. rokem.

Rozvrh tříd koresponduje se schváleným učebním plánem a jeho skladba (řazení předmětů) většinou respektuje hygienické normy.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí Školského úřadu Mělník o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 139/2000 ze dne 11. srpna 2000
2. Zřizovací listina ZŠ Mělník-Pšovka, Blahoslavova 2461 ze dne 8. června 1993
3. Jmenovací dekret ředitele školy ze dne 1. června 2000, čj. 419/2000
4. Třídní knihy ze školního roku 2001/2002 a 2002/2003
5. Třídní výkazy a katalogové listy žáků
6. Řád školy
7. Rozvrh hodin
8. Záznamy z pedagogických rad
9. Časové tematické plány učiva českého jazyka, cizího jazyka, matematiky, prvouky, přírodovědy, vlastivědy a přírodopisu
10. Vyjádření o výukovém plánu pro 3. ročník - školní rok 2001/2002
11. Žákovské knížky, notýsky a sešity žáků, čtvrtletní písemné práce z matematiky
12. Rozbory výsledků čtvrtletních písemných prací z matematiky ze školního roku 2001/2002
13. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2001/2002
14. Schéma řízení ZŠ Mělník, Blahoslavova 2461
15. Plán uvádění - škol. rok 2002/2003
16. Pracovní plány na měsíce září - listopad 2002
17. Podkladová inspekční dokumentace, hospitační záznamy ČŠI

18. Inspekční zpráva z komplexní inspekce vykonané ve dnech 7. - 10. prosince 1998, čj. 035 0303/98-2158
19. Učební plán ZŠ Mělník, Blahoslavova 2461
20. Plán předmětové komise jazyků a dějepisu
21. Minimální preventivní program školy
22. Dokumentace zdravotně postižených žáků

ZÁVĚR

Hodnocení personálních podmínek vzdělávání a výchovy

Po personální stránce je výuka sledovaných předmětů zajištěna průměrně - ze 34 hospitovaných hodin bylo 15 zajištěno plně kvalifikovanými učitelkami, 4 učitelkami pedagogicky způsobilými a 15 učitelkami bez odborné a pedagogické způsobilosti k výuce na tomto typu školy. Alarmující je především neuspokojivé obsazení českého jazyka a matematiky na 2. stupni. Tato skutečnost se částečně (český jazyk) či výrazně (matematika) promítla do kvality výuky. Velmi dobře funguje institut uvádějícího učitele na 1. stupni školy. Věková skladba pedagogických pracovníků je perspektivní.

Hodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy

Výuka hospitovaných předmětů probíhá v kmenových učebnách opatřených novějším nábytkem. Prostorové podmínky jsou vyhovující. Absence odborné jazykové pracovny či učebny přírodopisu (včetně přilehlého kabinetu) je citelná. Škola sice disponuje dvěma počítačovými třídami (v budově 1. a 2. stupně), jejich kvantitativní vybavení PC s nainstalovanými výukovými programy je však vzhledem k počtu žáků nízké. Nemalé rezervy existují ve vybavení učeben další didaktickou technikou (zpětné projektory aj.). Vzhledem k postižení srpnovými záplavami je současnou prioritou školy zajištění učebnic pro všechny žáky. Toto se daří vyvíjeným úsilím a obětavostí ředitele i jeho zástupkyně a solidárností ostatních škol naplňovat.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy dle předmětu inspekce

Do celkové úrovně výuky se výrazným způsobem promítla, vedle rezerv v personálním obsazení, její nedostatečná podpora materiálně-technickým vybavením (audiovizuální a jiná didaktická technika, informační technologie). Ve sledovaných hodinách převažovala frontální výuka s větší či menší dominancí vyučujících. Aktivizující formy vyučování, pestrost a střídání činností s vysokým podílem aktivní žakovské práce byly spíše výjimkou.

Vývoj školy od poslední inspekce

V porovnání s minulou inspekci ve školním roce 1998/1999 došlo k podstatné obměně pedagogického sboru. Nastoupil nový ředitel, většina učitelů je též nových. Tyto personální změny se negativně promítly do odborné a pedagogické způsobilosti učitelů - zatímco tehdy byla např. výuka českého, anglického a německého jazyka zajištěna pouze odborně a pedagogicky způsobilými učitelkami, je dnešní situace méně příznivá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.
Členové týmu	Mgr. Viktor Keller	V. Keller v.r.
	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Alena Paulová, Mária Kotvanová

V Mladé Boleslavi dne 6. prosince 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. prosince 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Martin Kružica	M. Kružica v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Středočeského kraje	30. 12. 2002	předáno osobně
Město Mělník	30. 12. 2002	034 215/02-5143

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.